

ŻYCIE W. S. M.

BIULETYN INFORMACYJNY

WARSZAWSKIEJ SPÓŁDZIELNI MIESZKANIOWEJ, STOWARZYSZENIA „SZKLANE DOMEY”, ODDZIAŁU ROBOTNICZEGO TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ DZIECI NA ŻOLIBORZU

WARSZAWA

CZERWIEC — LIPIEC

1932 R.

Po Walnem Zebraniu W. S. M.

Dnia 29 czerwca odbyło się doroczne walne zebranie delegatów W. S. M. Było ono pierwszym zebraniem, przeprowadzonym na podstawie nowego statutu, wprowadzającego w miejsce walnych zebrań ogółu członków, walne zebrania delegatów. Nowy regulamin budził pewne wątpliwości. Przebieg walnego zebrania, wysoki poziom obrad, rzeczowość i powaga dyskusji — wszystko to razem świadczy niezbicie, że obawy te były płonne. Nowy nasz regulamin wytrzymał próbę życia.

Istota demokracji polega przede wszystkim na tem, by do czynnej współpracy i współkierownictwa instytucją wciągnąć jaknajliczniejszą ilość członków. Tak, jak przewidywaliśmy, nasza „nowa konstytucja daje możność bliższego udziału członków w życiu Spółdzielni, oraz rozszerza koło współpracowników instytucji (delegacji), biorących na siebie odpowiedzialność w rozważaniu i rozstrzyganiu najważniejszych spraw i zagadnień społecznego budownictwa mieszkaniowego“.

Słuszność tego przewidywania możemy dziś potwierdzić w całej rozciągłości.

***

Obrady Walnego Zebrania prowadził ob. **St. Szwalbe**, asesorowali obywatele: **Tomasz Nocznicki**, **A. Zdanowski** i **Bolesław Dratwa**. Sekretarzował ob. **Al. Mankiewicz**. Sprawozdanie z działalności składał członek zarządu ob. **St. Tołwiński**. Plan działalności, oraz budżet referowali członkowie zarządu ob. ob. **M. Nowicki** i **St. Tołwiński**; imieniem Komisji Rewizyjnej przemawiał ob. **Al. Ostrowski**, który też odczytał protokół lustracji Spółdzielni przez Związek Rewizyjny.

Po obszernej dyskusji, w której zabierali głos delegaci: **Sieradzki**, **Kaczyński**, **Hubrich**, **Grigolajtis**, **Kobyliński**, **Szemiot**, **Sochacka**, **Toeplitz**, **Próchnik**, **Żerkowski**, **Kwiatkowski**, **Wiktorrek**, **Bajurski**, **Laskowski**, **Kwapiński**, **Nocznicki**, **Ejsler** i **Libkind**, oraz po szczegółowych wyjaśnieniach referentów — Walne Zebranie udzieliło Zarządowi absolutorjum, zatwierdziło bilans za rok ubiegły, plan działalności, oraz przyjęło szereg uchwał, dotyczących najważniejszych dla Spółdzielni zagadnień.

Sprawę uzupełniających wyborów do Rady Nadzorczej i Zarządu Spółdzielni referował ob. **A. Zdanowski**.

W tajnem głosowaniu wybrani zostali ponownie na członków Rady ob. ob.: **Antoni Burkot** (38 głosów), **Adam Kuryłowicz** (37 głosów) i **Aleksander Ostrowski** (37 głosów) na okres trzechletni, oraz ob. **Bolesław Dratwa** (31 głosów) na okres dwuletni.

Na zastępców: ob. **Antoni Wąsik** (31 głosów) na okres trzechletni i ob. **Stanisław Przybyszewski** (35 głosów) na okres roczny. Nowoobrani członkowie rady weszli na miejsce ob. ob. **Bolesława Gruszko**, **Janiny Święcickiej** i **Feliksa Nowackiego**.

Wybory uzupełniające do Zarządu dały wynik następujący: **Marjan Nowicki** został wybrany ponownie na okres trzech lat, **Juljusz Żakowski** na okres jednego roku.

Pozostał w Zarządzie **Stanisław Tołwiński**. Na wniosek Rady Nadzorczej zgłoszony w jej imieniu przez ob. **A. Zdanowskiego**, Walne Zebranie uchwaliło jednogłośnie podziękować ustępującemu członkowi Zarządu ob. **Siedleckiemu**, za jego wieloletnią pracę dla dobra Spółdzielni.

Uchwały Walnego Zebrania

O potanienie Kredytu i obniżkę komornego

W sprawie ogólnej sytuacji finansowej Spółdzielni i lokatorów, powzięto jednomyślnie następujące uchwały:

Walne Zgromadzenie, biorąc pod uwagę niezmiernie ciężkie warunki materialne lokatorów Warszawskiej Spółdzielni Mieszkaniowej, poleca Radzie Nadzorczej i Zarządowi przedsięwziąć jak najbardziej energiczne kroki w kierunku uzyskania **obniżenia oprocentowania kredytów budowlanych**, zużytych na budowę domów W. S. M. i kredytów długoterminowych, **aby tem samem umożliwić zniżkę komornego.**

Walne Zgromadzenie delegatów, biorąc pod uwagę dalsze pogarszanie się sytuacji materialnej robotników i pracowników w Warszawie, **przyłącza się do akcji, prowadzonej przez związki zawodowe i spółdzielnie o obniżenie ustawowo obowiązującego komornego.**

Przed poddaniem pod głosowanie następnego wniosku w sprawie obniżki komornego, ob. St. Szwab w imieniu Rady Nadzorczej złożył następującą deklarację:

Władze W. S. M. zainicjowały walkę o obniżkę komornego, jaka się obecnie na terenie spółdzielczym i zawodowym toczy.

Proponowaną rezolucję w sprawie obniżki komornego, bez względu na konsekwencje, Rada Nadzorcza traktuje jako jeszcze jeden ważki argument w tej walce. Rozmiary ewentualnej obniżki muszą być zależne od wyników omawianej akcji ogólnej w kierunku obniżenia oprocentowania i przedłużenia okresu amortyzacji.

Następnie przyjęto większością głosów następującą rezolucję, zgłoszoną przez del. J. Sieradzkiego i towarzyszy:

Wobec szalejącego kryzysu ekonomicznego i zaniku zdolności płatniczych członków W. S. M., zebranie delegatów w dn. 29 czerwca 1932 r. uchwała, iż **komorne w domach W. S. M. winno ulec w jaknajkrótszym czasie obniżce o 20%, a to bez względu na konsekwencje.**

Zebranie delegatów wzywa Radę Nadzorczą i Zarząd do powzięcia odnośnej uchwały i wprowadzenia powyższego w życie.

Zebranie delegatów członków W. S. M. **przyjmuje do wiadomości oświadczenie Rady Nadzorczej w sprawie jej stosunku do uchwały o obniżce komornego.**

Plan budowlany

Biorąc pod uwagę dalsze pogarszanie się sytuacji materialnej klasy robotniczej w Warszawie, oraz ciężkie warunki kredytowania budownictwa

mieszkaniowego i stwierdzając jednocześnie, że podstawą działalności Warszawskiej Spółdzielni Mieszkaniowej winna być nadal budowa mieszkań, dostępnych dla szerokich warstw robotniczych — Rada Nadzorcza ustala następujące wytyczne programu budowlanego W. S. M.:

Przy dalszej rozbudowie Osiedla na Żoliborzu przewagę dominującą należy oddać **mieszkaniom półtoraizbowym**, dostosowanym do potrzeb rodzin dzietnych, — t. j. mieszkańom, posiadającym wyodrębnioną część gospodarczą, oddzielnie W. C., przedpokój i niezbędne wyposażenie, stosowane dotychczas.

Mieszkania półtoraizbowe należy projektować **dwóch typów**: mniejsze o pow. użytk. 20 do 25 m². i większe o pow. użytk. około 30 m², zaopatrzone oprócz części gospodarczej, w alkową sypialną.

Projektowania mieszkań o pow. użytk. powyżej 50 m². **należy obecnie zaniechać zupełnie**, utrzymując, jako typ maksymalny, mieszkanie 2½ izbowe z wyodrębnioną alkową sypialną.

Stosunek procentowy mieszkań poszczególnych typów ustalić należy, jak następuje:

1½ izbowe	mniejsze (20—25 m. kw.)	30%
1½ "	większe (30 m. kw.)	30%
2 "	(40 m. kw.)	30%
2½ "	(50 m. kw.)	10%

Wystąpić z inicjatywą projektowania i budowy **Osiedli podmiejskich z domów szeregowych niskich** (1—2 poziome) o taniej konstrukcji ze zredukowanymi instalacjami.

Wobec oddawania do użytku mieszkańcom Osiedla mieszkań bez waniem, wzywa się władze Spółdzielni do rozszerzenia kąpieliska.

**

Poprawka del. Kwapińskiego, proponująca zwiększenie minimum mieszkaniowego — **upadła.**

Budżet

W sprawie budżetów powzięto następujące uchwały:

Walne Zgromadzenie zatwierdza decyzję Rady Nadzorczej co do rozpoczęcia i przeprowadzenia w roku bieżącym budowy **domu C w IV kolonii i domu A w VII kolonii, oraz zakończenia budowy VIII kolonii.**

Biorąc pod uwagę, że program budowlany Spółdzielni w roku bieżącym zamknie się przyrostem wartości budowli o **2.500.000 złotych**, zaś wartość administrowanych przez Spółdzielnię domów wynosi **16.000.000 złotych**, Walne Zgromadzenie ustala wysokość globalną budżetów wydatków administracyjnych, jak następuje:

	Budowa	Osiedle	Razem
Biuro Spółdzielni . . .	50.000.—	25.000.—	75.000.—
Administracja budowy	20.000.—	—	20.000.—
" Osiedla	5.000.—	135.000.—	140.000.—
Razem	75.000.—	160.000.—	235.000.—

Pod znakiem oszczędności

Z uwagi na konieczność jaknajtańszych kosztów budowy naszych kolonij, a tem samem uzyskania zmniejszenia komornego w tych domach — Walne Zebranie wzywa Radę Nadzorczą i Zarząd do czynienia energicznych wysiłków, celem usprawnienia działalności budowlanej Społecznego Przedsiębiorstwa Budowlanego i uzyskania tem samem wydatnie tańszych kosztów budowy nowych kolonij. W tem zrozumieniu Walne Zebranie akceptuje wydatek 6000 zł. w budżecie na prace Komisji Usprawnienia Pracy przy S. P. B."

Walne Zebranie Delegatów W. S. M., z uwagi na pogłębiający się kryzys gospodarzy oraz na zmniejszającą się siłę finansową naszych członków — wzywa Radę Nadzorczą i Zarząd do poczynienia w ciągu roku budżetowego możliwie największych oszczędności w dziale wydatków administracyjnych.

Inne uchwały

W dalszym ciągu uchwalono następujące wnioski:

Walne Zgromadzenie upoważnia Radę Nadzorczą Spółdzielni do podjęcia ostatecznej decyzji w przedmiocie przystąpienia M. S. W. do Związku Rewizyjnego Spółdzielni Mieszkaniowych i Mieszkaniowo - Budowlanych po uzyskaniu gwarancji, zabezpieczających w miarę możliwości spe-

cialne interesy spółdzielczości mieszkaniowej w działalności tego Związku".

2) (projekt Rady z poprawką del. B. Hubricha i towarzyszy).

Walne Zgromadzenie poleca władzom Spółdzielni zwrócenie specjalnej uwagi na **rozszerzenie bezpośredniej działalności społeczno - wychowawczej Spółdzielni, prowadzonej przez Stow. „Szklane Domy” i inne stowarzyszenia kulturalno - oświatowe**, jako też na konieczność jaknajdalej idącej pomocy lokatorom Osiedla drogą przez Stowarzyszenie „Szklane Domy".

Walne Zgromadzenie wzywa władze W. S. M. do przedstawienia na jesiennym zebraniu delegatów **wykonania budżetu Funduszu Społeczno-Wychowawczego** za pierwsze półrocze 1932 r. oraz preliminarza budżetowego na drugie półrocze.

**

W związku z rozwijającym się kryzysem gospodarczym, Walne Zgromadzenie upoważnia Radę Nadzorczą do okresowego stosowania **specjalnych ulg** przy opłacaniu rat na wkłady mieszkaniowe przez wprowadzających się lokatorów.

Władze W. S. M. powinny uwzględnić obecny okres ciężkich warunków i **nie stosować zbyt rygorów** (w punktach karnych) do członków, którzy oczekują przydzielenia mieszkania (wniosek del. M. Eislera).

Walne Zgromadzenie postanawia **zawiesić stosowanie przepisów §§ 1 — 10 regulaminu przydziału mieszkań**, ograniczających prawo ubiegania się o mieszkania od sześciomiesięcznego okresu należenia do Spółdzielni i posiadania przynajmniej 5-ciu punktów płatniczych.

Potaniecie kredytu budowlanego i obniżenie komornego

Miesiąc czerwiec b. r. był okresem bardzo wyteżonej akcji, prowadzonej przez W. S. M. w kierunku **potaniecia kredytu budowlanego**, aby tą drogą móc przeprowadzić **pewną obniżkę komornego**, którego obecna wysokość przerasta naogół możność płatniczą członków dotkniętych bardzo dotkliwie redukcją płac i uposażeń.

W związku z tą sprawą przeprowadziły władze W. S. M. szereg narad i konferencji, biorąc m. i. udział w zebraniach, zwołanych w tym celu przez bratnie organizacje zawodowe i spółdzielcze. I tak w dniu 1 czerwca uczestniczyli reprezentanci W. S. M. w **konferencji mieszkaniowej, zwołanej przez Radę zawodową miasta Warszawy**, w dniu 10 czerwca wzięli udział w obradach zwołanych przez Związek

Rewizyjny Spółdzielni Mieszkaniowych i Budowlano-Mieszkaniowych, wreszcie dnia 30 czerwca uczestniczyli w **ogólnej konferencji Spółdzielczej**, obradującej w sali Stowarzyszenia urzędników państwowych w gmachu ministerjum spraw wewnętrznych.

W pracach wszystkich powyższych zebrań wzięli przedstawiciele W. S. M. **czynny udział**, wygłaszając referaty (St. Tołwiński, A. Zdąnowski), bądź też uczestnicząc w pracach komisyjnych i biorąc udział w dyskusji (B. Hubrich, W. Wohnout).

Na wszystkich tych konferencjach nasi reprezentanci podkreślali konieczność zróżniczkowania spółdzielczości **mieszkaniowej czystego typu, t. j. niewłasnościowej i spółdzielczości budowlano - mieszkaniowej, budującej na**

własność. Podkreślić należy, że zasada zróżniczkowania, o której przyjęcie musimy w Polsce staczać bardzo ciężkie walki, jest we wszystkich państwach kulturalnych Europy zachodniej od dawna przez wszystkich uznana. W Anglii, czy w Belgii, w Niemczech, czy w Austrii, w Czechosłowacji, czy w państwach Skandynawskich nikomu na myśl nie przyjdzie by tę zasadę kwestionować. U nas — inaczej.

CZEGO ŻĄDAMY?

Czego żądamy? Jakie są programowe postulaty spółdzielczości mieszkaniowej? W krótkości można je streścić, jak następuje:

Spółeczne budownictwo małych mieszkań przez spółdzielnie mieszkaniowe czystego typu, WINNO KORZYSTAĆ ZE SPECJALNYCH PRZYWILEJÓW, DALEJ IDĄCYCH NIŻ PRZYWILEJE DLA BUDOWNICTWA SPÓŁDZIELCZEGO NA WŁASNOŚĆ, a mianowicie:

Pożyczki budowlane i długoterminowe winny być udzielane **DO WYSOKOŚCI 95 PROCENT FAKTYCZNYCH KOSZTÓW BUDOWY**, łącznie z nadzorem technicznym, administracją budowy i oprocentowaniem kapitału za normalny okres budowy.

Oprocentowania pożyczek budowlanych i długoterminowych winno być zredukowane **DO 2 PROCENT W STOSUNKU ROCZNYM.**

Obniżone oprocentowanie winno być przeliczone wstecz dla wszystkich pożyczek, przy czym powinno nastąpić zbonifikowanie odpo-

wiednich sum za zapłacone już przez spółdzielnie odsetki i zaległości.

Odsetki karne i odsetki zwłoki winny być umorzone.

Okres amortyzacji kredytu długoterminowego powinien być przedłużony do 50 lat.

OBNIŻYĆ KOMORNE!

Od zrealizowania tych postulatów zależy niezmiernie w tej chwili piekająca **SPRAWA OBNIŻKI KOMORNEGO** w domach spółdzielczych. Jakiemu ta sprawa uległa w tej chwili **zaognieniu**, o tem wie bardzo dobrze Rząd i wszystkie instytucje państwowe w jakikolwiek sposób związane z zagadnieniem mieszkaniowym. Przestrogą pod tym względem może być głośna uchwała lokatorów ogromnego domu Z. U. P. U. na Żoliborzu, **wypowiadająca się za solidarnym zredukowaniem czynszu o 20%!**

Podobnie ujmuje sprawę jedna z uchwał ostatniego Walnego Zebrania delegatów W. S. M.,

Oto sytuacja, w jakiej znajduje się w tej chwili spółdzielczość mieszkaniowa. Chowanie głowy w piasek, udawanie, że się nie widzi niebezpieczeństw, jakie ona kryje, nie byłoby polityką godną ludzi mających **poczucie odpowiedzialności**. Dlatego mówimy o tej sprawie głośno, niczego nie przemilczając i niczego nie tając. **WSKAZUJEMY TEŻ DROGĘ WYJŚCIA.** Wejście na nią jest obowiązkiem t. zw. „czynników miarodajnych”, odpowiedzialnych za politykę kredytową i budowlaną Państwa.

Walne Zebranie Oddziału R T P D. na Żoliborzu

30 czerwca odbyło się doroczne zebranie członków Oddziału Żoliborskiego R. T. P. D. przy obecności 28 osób na ogólną liczbę 90 członków oddziału. Zatwierdzono sprawozdanie rachunkowe za rok ubiegły (okres od 1.IV. 1931, do 31.III. 1932), udzielając absolutorjum ustępującemu Zarządowi i stwierdzając rozwój wszystkich działów pracy Stowarzyszenia.

Stratę w kwocie zł. 4717.86 postanowiono przenieść na rok następny, ponieważ zamknięcie rachunków szkoły, przedszkola i świetlicy następuje dopiero z końcem roku szkolnego.

Wysłuchano referatu dr. A. Landego o zasadach i planie pracy Oddziału w roku przyszłym, zatwierdzając prowizorycznie przedstawiony przez Zarząd preliminarz budżetowy.

W dyskusji stwierdzono konieczność rozbudowania podstaw organizacyjnych Oddziału

drogą werbunku nowych członków z pośród robotników i pracowników umysłowych, interesujących się zagadnieniami wychowania społecznego, jak również wszystkich rodziców,

Na akcję tę postanowiono poświęcić najbliższe trzy miesiące, wydając specjalny numer propagandowy „Życia W. S. M.”, poświęcony działalności R. T. P. D. Nowemu Zarządowi polecono również przygotować regulaminy prac zarządu i komisji (rewizyjnej, pedagogicznej, gospodarczej i t. p.), ustalić podstawy finansowe dalszych prac Stowarzyszenia i zwołać w końcu września walne zebranie członków Oddziału.

Do nowego Zarządu powołano: A. Landego, A. Próchnika, M. Zdanowską, A. Fotka i R. Lubodziecką; na zastępców: N. Jankowską i K. Bobowskiego. Do Komisji Rewizyjnej: J. Dłuską, W. Szczepańską i St. Straussową.

Walne Zebranie „Szkłanych Domów“

Walne Zebranie członków Stowarzyszenia „Szkłane Domy“ odbyło się w dniu 19 maja rb. przy udziale, niespotykanej dotychczas w historii Stowarzyszenia liczby członków.

Sprawozdanie za rok 1931 odpowiednio przygotowane i wydane drukiem (Nr. marcowy biuletynu informacyjnego „Życie W. S. M.“) ułatwiło sprawne dokonanie przeglądu prac i oceny dorobku za rok ubiegły.

Poziom dyskusji wysoki i spokojny świadczył o powadze Stowarzyszenia, które w szybkim tempie zdobywa coraz szerszy zakres dla swych poczynań i coraz głębsze zainteresowanie i współdziałanie ze strony członków.

Po udzieleniu absolutorjum Zarządowi za jego działalność w roku 1931, powzięto szereg uchwał, dotyczących najżywotniejszych spraw naszej instytucji. M. in. postanowiono zabezpieczyć na wkładach mieszkaniowych, sumy tych dłużników, którzy wystąpili ze Stowarzyszenia i nie uiszcili ciążących na nich zobowiązań; uchwalono, aby na wszelkie imprezy, urządzone przez Stow. ceny wejściowe dla członków były zawsze niższe, aby ci, którzy opłacają składki, mieli pewne ulgi w korzystaniu z urządzeń Stowarzyszenia. Celem

uczczenia Stefana Żeromskiego uchwalono asygnować zł. 100 jako pierwszą składkę na jego pomnik w parku.

Dokonano zmian statutu Stowarzyszenia w kierunku, umożliwienia członkom Stowarzyszenia, pozbawionym pracy lub częściowo zatrudnionym, pozostawanie w szeregach członków bez opłacania składek oraz tym członkom, którzy dają bezinteresownie swą pomoc w działalności Stowarzyszenia.

Uzupełniające wybory do Zarządu wprowadziły nowych członków do ciał kierowniczych w osobach ob.: T. Gosławskiego, A. Próchnika, W. Wohnouta, B. Kaszyńskiego, T. Woynowskiego, A. Mazurkiewicza.

Ponownie zostali wybrani do Zarządu: ob. St. Szwalbe i B. Malinowski; do Komisji Rewizyjnej ob.: K. Poraziński, L. Dobrzelewski i M. Zdanowoka.

Plan prac i preliminarz budżetowy został uchwalony z pewnymi poprawkami, wykreślając nowemu Zarządowi drogę dalszego rozwoju i spotęgowanej działalności tak kulturalno-oświatowej, jak i pomocy wzajemnej, a przede wszystkim zacieśnienia coraz ściślejszej łączności, między Zarządem a członkami w pracy nad rozwojem Stowarzyszenia. **K. N.**

KRONIKA

W. S. M.

Rada Nadzorcza W. S. M.

Na posiedzeniu Rady w dniu 10 czerwca omówiono szczegółowo bilans i sprawozdanie rachunkowe za rok ubiegły, zaakceptowano sprawozdanie i wnioski Komisji Rewizyjnej Rady, ustalono termin i porządek obrad Walnego Zgromadzenia delegatów. Dalej wyznaczono referentów do poszczególnych spraw, przedyskutowano plan pracy i budżet na rok 1932 oraz przyjęto projekty wniosków na walne zebranie.

Bezpośrednio po Walnem Zgromadzeniu delegatów w dniu 29 czerwca odbyło się posiedzenie konstytucyjne nowej Rady Nadzorczej. Do Prezydium Rady powołano: St. Szwalbego jako przewodniczącego, A. Zdanowskiego, jako zastępcę przewodniczącego i J. Libkinda, jako sekretarza.

Do Zarządu Funduszu Społeczno - Wychowawczego delegowano: St. Szwalbego, M. Nowickiego i St. Tołwińskiego.

Do Komisji Rewizyjnej: B. Dratwę, A. Kuryłowicza, T. Toeplitza i A. Ostrowskiego.

Do Komisji Gospodarczej, A. Kuryłowicza, A. Ostrowskiego, F. Sochę i A. Wąsika.

Na opiekunów poszczególnych kolonij: J. Libkinda I kol.; A. Fotka (II kol.); St. Przybyszewskiego (III kol.); A. Wąsika (IV kol.); A. Ostrowskiego (V kol.) i A. Zdanowskiego (VIII kol.). Na zastępcę opiekuna głównego Osiedla, którego funkcje pełni przewodniczący Rady — St. Szwalbe, powołano A. Zdanowskiego, z powierzeniem mu funkcji przewodniczącego Komisji Administracyjnej Osiedla.

Walne Zebranie S. P. B.

8 lipca odbyło się doroczne Walne Zebranie Społecznego Przedsiębiorstwa Budowlanego. W zebraniu wzięli udział delegaci instytucji — członków S. P. B. w tej liczbie i Warszawskiej Spółdzielni Mieszkaniowej. Walne zebranie zatwierdziło sprawozdanie za rok ubiegły i bilans zamykający się sumą 3.016.412 złotych, w czym fundusze własne stanowią już pokaźną sumę 355 tysięcy złotych (9,4%). Pomimo bardzo ciężkich warunków pracy, osiągnięto w roku ubiegłym nadwyżkę 6.254 złotych, z której walne zebranie postanowiło wydzielić 2.000 złotych na fundusz pracowniczy, resztę zaś prze-

łać do funduszu społecznego. Wykonano w roku ubiegłym budów na ogólną sumę 5.209.000 zł. w czym dla samej W. S. M. za 2.913.500 zł.

Uchwalono preliminarz budżetowy na rok bieżący i dokonano wyborów uzupełniających do Rady Nadzorczej. Z ramienia W. S. M. wszedł do Rady ponownie A. Siedlecki, dotychczasowy przewodniczący Rady. W dalszym ciągu pozostają w Radzie: A. Kuryłowicz, J. Strzelecki, A. Tołwiński, W. Wohnerout.

Fundusz Społeczno - Wychowawczy W. S. M.

W dniach 17, 22 i 28 czerwca odbyły się posiedzenia Zarządu Funduszu Społeczno-Wychowawczego W. S. M. Przewodniczył ob. **St. Szwalbe**, na sekretarza powołano ob. **W. Wohnerouta**. Na posiedzeniach wysłuchano sprawozdań instytucji korzystających z Funduszu, a to Stowarzyszenia „Szkłane Domy” i Oddziału Żoliborskiego R. T. P. D., przedyskutowano plan ich działalności i uchwalono rozdział funduszy.

Uroczystość położenia kamienia węgielnego pod budowę budynku A VII kolonii.

W dniu 21 maja odbyła się na Żoliborzu uroczystość położenia kamienia węgielnego pod budowę VII kolonii W. S. M. Budowa rozpoczyna realizację drugiego tysiąca mieszkań robotniczych w naszym Osiedlu na Żoliborzu.

Okolicznościowe przemówienia na placu budowy wygłosili ob. ob.: **Stanisław Szwalbe**, **Marjan Nowicki**, **Teodor Toeplitz**, **Feliks Socha**, **Wiesław Wohnerout**, oraz imieniem Związku Rewizyjnego ob. **Gandecki**.

Zjazd Związku Spółdzielni Spożywców R. P.

W dniach 28 i 29 maja odbył się w Warszawie Zjazd Związku Spółdzielni Spożywców R. P. Z ramienia WSM. uczestniczyli w Zjeździe ob. **St. Szwalbe**, **Antoni Zdąnowski** i **Marjan Nowicki**.

Udział W. S. M. w wystawie budownictwa drewnianego na Polach Bielańskich.

Jak już donosiliśmy w poprzednim numerze „Życia W. S. M.” Spółdzielnia nasza weźmie udział w wystawie budownictwa drewnianego na Polach Bielańskich. Domek drewniany Warszawskiej Spółdzielni Mieszkaniowej, zaprojektowany przez arch. **Jankowskiego** i **Gutta**, zostanie wybudowany przez **S. P. B.**, zaś urządzeniem wnętrza zajmie się Poradnia „Moje Mieszkanie” przy R. T. P. D.

Film ilustrujący działalność W. S. M.

Uroczystość położenia kamienia węgielnego pod budowę VII kolonii W. S. M., która odbyła się dnia 21 maja b. r. — dała okazję do przeprowadzenia drugiej serii zdjęć kinematograficznych na terenie naszego Osiedla i stworzenia oryginalnego filmu ilustrującego działalność mieszkaniowo - budowlaną i kulturalną W. S. M.

Film obecny, wykonany przez ob. **E. Cękalskiego** i ob. **Wandę Jakubowską** z grupy „Start” nawiązuje do poprzedniego filmu wykonanego w roku 1928 i uwidacznia znaczny rozwój Osiedla, jaki w międzyczasie nastąpił. Przechodząc w syntetycznym skrócie fragmenty budow-

nictwa W. S. M., zatrzymuje się obiektyw aparatu filmowego dłuższy moment na pracy kulturalnej naszej instytucji.

Całość filmu jest niezmiernie interesująca. Wyświetlony pierwszy raz na Akademii Spółdzielczej w dniu 5 czerwca film został przyjęty gorącymi oklaskami.

Film „szedł” dłuższy czas jako „nadprogram” w kinie „Żoliborz” przy placu Wilsona, a w ciągu lata będzie wyświetlony w czasie wystawy budowlanej na Polach Bielańskich.

Zamknięcie wystawy mieszkaniowej w Z. Z. K.

Otwarta w końcu maja b. r. w gmachu Z. Z. K. przy ulicy Czerwonego Krzyża 20, wystawa mieszkaniowa, mająca na celu zapoznanie kolejarzy z działalnością W. S. M. — została w dniu 30 czerwca b. r. zamknięta.

Wystawa wzbudziła wśród pracowników kolejowych znaczne zainteresowanie. Prócz znacznej ilości pojedynczych osób zwiedziły wystawę trzy specjalnie w tym celu zorganizowane zebrania kolejarzy węzła warszawskiego, oraz ogólnie - krajowy Zjazd Spółdzielni Związkowych Pracowników Kolejowych. Tak w zorganizowaniu wystawy, jak również w urządzeniu konferencji kolejarzkiej na jej terenie, dopomogli nam wydatnie obywatel: **A. Kuryłowicz** — prezes Z. Z. K., i **St. Żak** — kierownik działu finansowego Z. Z. K.

Wycieczki.

W ciągu czerwca i w pierwszych dniach lipca odwiedziły Osiedle W. S. M. na Żoliborzu liczne wycieczki interesujące się budownictwem mieszkań Spółdzielczych. I tak gościliśmy w Osiedlu Szkołę Spółdzielczą prowadzoną, przez jej dyrektora ob. **Fr. Dąbrowskiego**, Szkołę Żeńską Handlową pod kierownictwem dr. **Orsetti**, dwie wycieczki członków Związku Drukarzy i Kolejarzy, oraz ostatnio, już w lipcu, wycieczkę pracowników spółdzielczych („Społem” — Warszawska Spółdzielnia Spożywców). Jest faktem, który z przyjemnością stwierdzamy, że Osiedle W. S. M. budzi coraz większe zainteresowanie i uznanie w szerokich warstwach ludzi pracy.

Wśród kolejarzy.

Chcąc zapoznać z działalnością W. S. M. jaknajliczniejszych kolejarzy, członków Z. Z. K., zorganizowaliśmy w porozumieniu z Zarządem Głównym i Zarządem Okręgowym Z. Z. K. trzy konferencje informacyjne, na których ob. **W. Wohnerout** zobrazował całokształt działalności W. S. M., oraz przedstawił zebrany na konferencji kierownikom sekcji Z. Z. K. z terenu węzła warszawskiego, szereg ulg i ułatwień, jakie przy staraniu o mieszkania w naszym Osiedlu mogą uzyskać zorganizowani zawodowo pracownicy kolejowi. Pomimo bardzo znacznych ulg i ułatwień, zgromadzeni kolejarze podkreślali, że dla wielu z nich uzyskanie mieszkania w Spółdzielni, jest mimo wszystko niezmiernie trudne, gdyż nieustanne redukcje płac wywróciły zupełnie równowagę ich budżetów domowych. Niemniej, zainteresowanie mieszkaniami w naszym Osiedlu jest wśród kolejarzy zettetkowców znaczne, wobec czego spodziewać się należy, że w nowych domach, które w jesieni zostaną oddane do użytku członków, zamieszka spora ilość rodzin kolejarzkiej.

Administracja Osiedla

Nieczyń drugiemu...

Zdarza się, że gospodyni chcąc zaoszczędzić sobie trudu schodzenia na podwórze, trzepie chodniki, względnie pościeli i t. p. na klatkach schodowych. Oczywiście powoduje to zaśmiecenie i zakurzenie korytarzy, schodów i ganków, nie mówiąc już o — głowach mieszkańców niższych pięter. **Nie czyń drugiemu, co tobie nie miło gósposiu z IV czy III piętra!..** A nuż kiedyś będziesz mieszkała na parterze...

Administracja Osiedla przypomina, że trzepanie winno się odbywać na przeznaczonych do tego „stojakach” na podwórzach jedynie w czasie od 8 — 11 przedpołudniem.

Przy sposobności Administracja wzywa mieszkańców, by nie wywieszali w oknach pościeli i t. p., gdyż szpeci to wygląd domów i czyni wrażenie wysoce nieestetyczne.

Piwnice to nie śmietniki!

Ktoby to pomyślał, że zdarza się, iż u nas w Osiedlu, ten i ów z mieszkańców zamiast wynieść odpadki i śmieci do przeznaczonych na ten cel śmietników, przemyka się do... piwnicy i tam lokuje rozmaite beżyteczne rupiecie, a także całkiem poprostu śmiecie! Poco? Czemu? Dlaczego? Czyż nie lepiej wynieść to do śmietnika? Ten stan rzeczy musi bezwarunkowo ustać! **Ogół** mieszkańców winien dopomóc Administracji w staraniu o czystość w Osiedlu.

To samo dotyczy na szczęście nielicznych wypadków wyrzucania śmieci przez okno. Ten system „sprzątnia” mieszkania jest całkiem pospolitem barbarzyństwem.

... Opowiadają wprawdzie, że w Wenecji wodę z miednicy wylewa się wprost z okna do kanału, ale przecież Żoliborz to nie Wenecja...

Uwaga na zamki!

Administracja przestrzega mieszkańców przed pozostawianiem mieszkań, zwłaszcza w czasie wyjazdów wakacyjnych, bez należytego zaopatrzenia. Dobry zatrzask zawsze lepiej zabezpiecza mieszkanie niż zwykły zamek. Pamiętaj o tem zwłaszcza przed wyjazdem.

Stow. „Szklane Domy”

Prace Zarządu.

Pierwsze posiedzenie nowego Zarządu po Walnem Zebraniu członków odbyło się dnia 23.V i poświęcone zostało ukonstytuowaniu się Zarządu i ustalenia podziału prac. Przewodniczącym został wybrany St. Szwalbe, wiceprzewodniczącymi A. Próchnik i A. Fotek, sekretarzem K. Nowicki, skarbnikiem T. Michalski. Zarząd podzielono na 2 sekcje: Gospodarczą i Oświatową, oraz podporządkowane sekcjom 7 komisji. Na czele komisji stoją członkowie Zarządu. W skład komisji wchodzi członkowie kooptowani. Wreszcie wydelegowano do Zarządu 9 bratnich instytucji swych przedstawicieli.

Komisje odbyły posiedzenia, na których opracowano plan prac i w dniu 20 czerwca r. b. na posiedzeniu Za-

rządu całkowity plan tych prac ustalono. Powierzono więc **Komisji Muzycznej** utworzenie chóru mieszanego, akceptując plan zorganizowania kursów muzycznych, projektowany przez **Komisję odczytową** plan jej akcji przyjęto, powierzając przeprowadzenie badań drogą ankiety o rodzaju i charakterze kursów dokształcających, jakie należy zorganizować; **Komisja Widowiskowa** zajęła się sprawą usprawnienia działalności **Kina** przez dokonanie takiego doboru widowisk, aby działalność ta nosiła cechy wyraźnie kulturalno-oświatowe, nie tracąc dotychczasowego charakteru widowiskowego. **Komisja Międzyklubowa**, kładąc nacisk na nieodpowiednie warunki lokalowe w jakich kluby muszą działać, postanowiła dołożyć starań, aby uzyskać poprawę tych warunków, potem zaś postanowiono, aby nawiązała silniejszą łączność między klubami, mając na widoku konieczność dalszego tworzenia nowych ogniw życia klubowego. **Komisji Pożyczkowej**, wobec konieczności dalszego rozszerzenia akcji pomocy materialnej członkom, polecono stworzenie kasy pożyczkowo-oszczędnościowej, jako odrębnej spółdzielni dla uzyskania szerszych podstaw kredytowych na rynku finansowym stolicy.

Komisji Pomocy w myśl dezyderatów, które wypływały w dyskusji na Walnem Zebraniu polecono utworzenie bezpłatnej doraźnej pomocy lekarskiej i prawnej dla członków bezrobotnych. Po odbyciu 2 konferencji ze specjalistami zamieszkującymi w Osiedlu uzyskano współpracę 6 lekarzy oraz 2 prawników, ustalono zakres i warunki tej pomocy o czym członkowie zostali powiadomieni w rozestanym okólniku.

Dzień Spółdzielczości.

W dniu 5 czerwca prócz głównej akademii spółdzielczej w teatrze „Ateneum”, zorganizowaliśmy również my na terenie naszego Osiedla uroczystość spółdzielczą, urządzoną staraniem „Szklanych Domów”.

W uroczystości wzięło udział ponad 250 osób, które tylko z największym trudem zdołały się pomieścić w jedynej naszej — jak dotychczas! — sali, nadającej się na zebrania, w I kolonji. Coraz gwałtowniej odczuwamy potrzebę rozszerzenia części społecznej naszego Osiedla.

Akademję zagałł tow. W. Wóhnow, referat programowy wygłosił tow. A. Próchnik. W części artystycznej wzięła udział orkiestra dęta i orkiestra mandolinistów „Szklanych Domów”, oraz dzieci ze szkoły R. T. P. D. na Żoliborzu, które odtworzyły „widowisko o szkole”, składające się z barwnych obrazów, przedstawiających życie szkolne.

Na zakończenie został wyświetlony film ilustrujący rozwój W. S. M.

Koncert - poranek.

Dnia 26 maja Klub Propagandy Estetyki i Piękna urządził interesujący koncert - poranek w dużej sali W. S. M., z przeznaczeniem całkowitego dochodu na głodujące dzieci Osiedla.

Piękny śpiew i muzyka solistów ze współudziałem orkiestry mandolinistów, witany był gorącymi oklaskami licznych słuchaczy, a pełne niefrasobliwego humoru monologu **Wł. Waltera**, ulubieńca Warszawy, wzbudzały niemilknące wybuchy wesołości,

Wystawa sztuki huculskiej.

Dzięki staraniom klubu prop. Estetyki i Piękna, urządzona wystawa cieszyła się znacznym zainteresowaniem, ściągając liczne gromadki zwiedzających. Zaprezentowane kilimy, piękne w doborze barw i w rysunku motywów, znalazły sporą ilość nabywców wśród znawców rzeczy pięknych, wartościowych, a jednocześnie użytecznych do dekoracji wnętrza nowoczesnych naszych mieszkań. Wystawa zamierzona początkowo na dni 5, została przedłużona od 1 do 10 lipca.

Doceniając znaczenie zainteresowania, jakie pokaz kilimów wzbudził, klub zamierza w czasie krótkim zaprezentować okazy ceramiki artystycznej i ludowej, mając w dalszych swych planach zorganizowanie kursów kilimiarstwa i tkactwa artystycznego.

Oddz. R. T. P. D. na Żoliborzu**Kancelaria R. T. P. D.**

Przez lipiec i sierpień kancelaria R. T. P. D. czynna jest dwa razy tygodniowo w poniedziałki i piątki od 11 do 19-ej. Udziela informacji, przyjmuje zapisy, do szkoły, przedszkola i świetlicy, szkoły muzycznej, poradni na żagonki i półkolonje.

Zakończenie roku szkolnego.

Dnia 28 czerwca r. b. Szkoła Powszechna R. T. P. D. zakończyła rok szkolny ogólną pożegnalną wycieczką do Burakowa. Na kilka dni przedtem odbyły się zebrania sprawozdawcze dla rodziców. Na Zebraniu Ogólnym przedstawiliśmy sprawozdania: kierownictwa szkoły, nauczycieli przedmiotów specjalnych, lekarza szkolnego i opieki szkolnej. Na zebraniach oddziałowych przedstawiliśmy szczegółowe sprawozdania z przebiegu pracy wychowawczej i w zakresie nauczania, ilustrowane skromnymi, ale interesującymi pokazami prac dzieci z całego roku.

Półkolonje.

Od 5 lipca R. T. P. D. uruchomiło **półkolonje na terenie byłej prochowni**. Dzieci są pod opieką od 8-ej rano do 5 popołudniu, otrzymują 2 posiłki dziennie. Półkolonje są traktowane jako dalszy ciąg świetlicy, prowadzonej przez zimowe miesiące w połączeniu z akcją dożywiania. Ponieważ na tę akcję łoży przedewszystkiem Stow. „Szklane Domy”, z funduszu zapomogowego, przyjmowane są przeważnie dzieci członków „Szklanych Dymów”. Własnych funduszy na ten cel, uzbieranych za pomocą opieki Szkolnej, R. T. P. D. posiada bardzo niewiele. Na miesiąc lipiec przyjęto 51 dzieci, skierowanych przez „Szklane Domy” i 5 dzieci z poza W. S. M.

Są to dzieci bezrobotnych, uczęszczające w ziemie do świetlicy.

Żagonki.

Przez lato również nie ustala praca w ogrodzie szkolnym. Dzieci szkoły i świetlicy opiekują się swymi żagonkami, jak również żagonkami kolegów, którzy wyjechali na letniska.

Bursa.

W ostatnim numerze „Życia W. S. M.” zawiadomiliśmy mieszkańców Osiedla o przejściu przez nasz Oddział bursy dla chłopców. Obecnie po ostatecznym urządzeniu lokalu specjalnie na ten cel przeznaczonego w VIII kol. przyjmujemy zapisy do bursy. Mogą tam być przyjęci chłopcy, skierowani i poleceni przez instytucje społeczne, Rządowe i Samorządowe, którzy kończą szkoły zawodowe, praktyki, lub pracują, lecz wynagrodzenie nie pozwala im na samodzielne utrzymanie. Opłata za mieszkanie w bursie wynosi zł. 20 miesięcznie. „Gospoda Spółdzielcza” podjęła się żywić chłopców za sumę zł. 60 miesięcznie. O przyjęciu do bursy na stałe decyduje okres 3 miesięcy, który uważany jest jako okres próby.

Kursy Muzyczne.

Zawiadamiamy, że zostały wznowione zapisy na rok Szkolny 1931/32 na **Kursy Muzyczne** prowadzone przez wykwalifikowanych pedagogów. Czynne będą klasy: Fortepianu — Emma Altberg, Grzegorz Chołodowski, Rozalja Dymmel.

Fortepianu i teorii muzyki — ob. Wanda Landy.

Śpiewu — ob. Zofja Bielewicz (prof. Kons. Warsz.).

Rytmika, Orkiestra perkusyjna — ob. Marja Wieman.

Wiolonczela — ob. Tadeusz Gocłowski.

Skrzypce — ob. Stanisław Tawrosiewicz (prof. Konserwatorium Warszawskiego).

Chóru, Solfeżu, teorii muzyki i audycji muzycznych — ob. Józefowicz.

Koło Czynnych Kooperatystek**Z Klubu Kobiet.**

Klub nasz, ze względu na to, że prowadzony jest przez Koło Czynnych Kooperatystek, po porozumieniu ze „Szklanymi Domami”, został przemianowany na **Świetlicę Koła Czynnych Kooperatystek** przy Stow. „Szklane Domy”. W skróceniu, instytucję naszą będziemy od teraz nazywały „**Świetlicą Kobiet**”.

Dyskusja o moralności i małżeństwie.

Tematem jednego z ostatnich zebrań była w dalszym ciągu treść książki B. Russela p. t. „**Moralność a małżeństwo**”. Dyskusję na temat podwójnej etyki i jej skutków poprzedziła pogadanka ob. **Marji Czapskiej**. Prelegentka rozwinęła temat przez nawiązanie treści swego przemówienia do książki **Lindseya** p. t. „**Małżeństwa koleżeńskie**”.

Redaktor odpowiedzialny: ST. TOŁWIŃSKI, WARSZAWA, ŻOLIBÓRZ, UL. ANDRZEJA TOWIAŃSKIEGO 7. M. 1

Wydawca: WARSZAWSKA SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA, WARSZAWA, UL. DŁUGA 19.

Odbito w drukarni „Robotnik”, Warecka 7.